

Justitsministeriet

Administrationsafdelingen

Dato: 8. juni 2005
Dok.: HLS40203
Budget- og Planlægningskon-
toret

Besvarelse af spørgsmål Q og R af 20. maj 2005 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 680) - Lærshovedgård.

Det er ingen hemmelighed, at der igennem længere tid har været en række problemer i Fængselsafdelingen Kærshovedgård. Jeg har selv hæftet mig ved dette, ligesom jeg har bemærket, at flere medlemmer af Retsudvalget har interesseret sig for forholdene i fængselsafdelingen.

Når man diskuterer forholdene i Fængselsafdelingen Kærshovedgård, er det vigtigt at bemærke, at fængselsafdelingen adskiller sig fra landets øvrige åbne anstalter på en række områder.

Dels modtager fængselsafdelingen udelukkende dømte med domme på 60 dage og derunder, dels kommer disse dømte fra hele landet og ikke kun fra nogle enkelte politikredse.

Dertil kommer, at postbemandingen og antallet af civile medarbejdere er mindre end på andre åbne fængsler, fordi der ikke er samme krav til sagsbehandling ved disse kortere domme. Desuden har man generelt vurderet, at disse korttidsdømte udgør et mindre belastet klientel end klientellet generelt i de åbne fængsler.

Når dette er sagt, må det også bemærkes, at fængselsafdelingens specielle status ligeledes medfører en række specielle problematikker.

For at fylde fængselsafdelingen skal der på grund af de korte straffe tilsiges et meget betydeligt antal dømte. Da antallet af udeblevne samtidig er højere for de korttidsdømte end for andre dømte, betyder det, at man bliver nødt til at "overbooke" – det vil sige tilsige flere, end der er plads til – for at holde et rimeligt belæg. Disse faktorer gør, at fængselsafdelingen ofte oplever store udsving i belægget.

De mange domme betyder endvidere, at fængselsafdelingen har en stor administrativ byrde, da antallet af tilsigelser er meget højt og de samarbejdende politikredse mange.

Derudover er der i forhold til de indsatte igennem de senere år sket en udvikling hen imod mere belastende indsatte svarende til indsatte i de øvrige åbne fængsler. Denne udvikling skal ses i forlængelse af, at nogle lovovertrædelser, der førhen resulterede i et fængselsophold, nu i stedet straffes med forskellige alternativer til fængselsstraf.

Det mere rå klientel førte i december 2003 til en meget uheldig episode, hvor en ansat på fængselsafdelingen blev udsat for et knivoverfald.

For at forbedre forholdene for de ansatte og indsatte på Fængselsafdelingen Kærshovedgård, bl.a. set i lyset af ovennævnte episode, ved jeg, at Kriminalforsorgen har iværksat en række tiltag.

I begyndelsen af 2004 blev fængselsafdelingen tilført yderligere 2,5 mio. kr. om året til uniformeret personale, sygeplejerske, socialrådgiver samt værkfører. De ekstra midler skal bl.a. ses i lyset af de ansattes ønske om at kunne optræde mere talstærkt ved konflikter, ligesom det ekstra personale er en følge af, at de indsatte på Fængselsafdelingen Kærshovedgård er mere behandlings- og sagsbehandlingskrævende end tidligere.

På foranledning af ønske fra fængselsafdelingens personale og ledelse har fængselsafdelingen desuden fået tilført 4 ekstra straffceller, der er taget i brug i 2004. De flere straffceller modsvarer i højere grad det øgede behov, som det sværere klientel skaber, ligesom personalet kan træde mere håndfast til ved disciplinære overtrædelser, da der ikke skal bruges tid på at finde ledig (straf)kapacitet i et nærliggende arresthus.

Derudover kan jeg oplyse, at fængselsafdelingen i år får etableret natlig indelåsning af de indsatte. Erfaringer fra andre åbne fængsler viser, at dette skaber større sikkerhed og tryghed for både ansatte og indsatte. Fængselsafdelingen får desuden opsat overvågningskameraer på terrænet, der også vil højne den generelle sikkerhedsmæssige situation på fængselsafdelingen.

I forhold til det meget svingende belæg på fængselsafdelingen ved jeg, at Kriminalforsorgen ligeledes har iværksat en række initiativer.

I 2004 blev det således besluttet, at man ved fastsættelse af den differentierede kapacitetsudnyttelse for Kriminalforsorgens institutioner skulle tage hensyn til Fængselsafdelingen Kærshoved-

gårds særlige klientel med mange og korte domme, der gør det særligt vanskeligt at styre belægget. I 2004 fik fængselsafdelingen således lov til kun at have et gennemsnitligt måltal for kapacitetsudnyttelse på 92%, mod en målsætning om udnyttelse af de åbne fængsler med generelt 95%.

Derudover ved jeg, at der indenfor de senere år er sikret en bedre sagsgang mellem politiet og fængselsafdelingen, således at politiet foretager en bedre visitation af de afsonere, som de indkalder. Dette har bl.a. lettet sagsbehandlingen på fængselsafdelingen og givet et bedre grundlag for at afvise dømte, der ikke er egnede til afsoning i Fængselsafdelingen Kærshovedgård.

Det er min klare opfattelse, at der fortsat skal tages hensyn til Fængselsafdelingen Kærshovedgårds særlige status – herunder også i belægsmæssig henseende.

Jeg ved således også, at Kriminalforsorgen løbende sørger for, at belægspresset på fængselsafdelingen ikke bliver for voldsomt. Dette gælder også i år, selv om belægget generelt er højt i forbindelse med tiltagene for at afvikle venterkøen. Jeg ved samtidig, at Kriminalforsorgen i forbindelse med udarbejdelsen af kapacitets-

og belægshandleplanen for 2006 har udpeget Fængselsafdelingen Kærshovedgård som et særligt fokusområde.

Det gælder naturligvis ikke mindst i forhold til spørgsmålet om at nedlægge de såkaldte ottemandsstuer, som udvalget har spurgt til i det sidste af de 5 samrådsspørgsmål om Kriminalforsorgen. Jeg kan oplyse, at det i forbindelse med en kapacitetsudvidelse i fængselsafdelingen i 2003 var muligt at lukke en af stuerne. Der eksisterer i dag derfor kun 3 ottemandsstuer.

Muligheden for at nedlægge de resterende ottemandsstuer og dermed reducere Kriminalforsorgens kapacitet hænger naturligvis sammen med den belægsmæssige situation i Kriminalforsorgen.

Som bekendt var 2003 et belægsmæssigt vanskeligt år for Kriminalforsorgen, hvorfor der ikke på dette tidspunkt blev udarbejdet en plan for stuerne nedlæggelse. Ombudsmanden blev orienteret om dette, hvilket han noterede sig med bemærkning om, at han gik ud fra, at der ville blive udarbejdet en plan for stuerne nedlæggelse, så snart det lod sig gøre. Som bekendt har belægssituationen imidlertid endnu ikke gjort det muligt at reducere Kriminalforsorgens kapacitet, men tværtimod krævet en udvidelse af kapaciteten.

Jeg tager imidlertid Ombudsmandens anbefalinger vedrørende stuerne meget alvorligt, og som nævnt vil Kriminalforsorgen i forbindelse med udarbejdelsen af handleplanen for kapacitets- og belægsudviklingen i 2006 behandle spørgsmålet om nedlæggelse af stuerne på afdeling D.

Med de yderligere fængselspladser, der er åbnet i år, og med de initiativer, der nu iværksættes – både ved etableringen af nye særlige, midlertidige pladser til afvikling af venterkøen og med indførelsen af den elektroniske fodlænke – er det min overbevisning, at der vil blive den luft i belægget, der gør det muligt at nedlægge pladser. I hvert fald kan jeg love, at når muligheden opstår, vil ottemandsstuerne være blandt de første, der nedlægges.

Jeg vil samtidig gerne understrege, at selvom ottemandsstuerne ikke er nedlagt, er forholdene for de indsatte - siden Ombudsmandens inspektion af fængselsafdelingen i 2002 - blevet forbedret på en række af de områder, som Ombudsmanden ligeledes udtrykte kritik af.

Der er således bl.a. udarbejdet en plan for udskiftning af celleinventar og inventar på opholdsstuerne. Desuden er toilet- og bade-

faciliteter totalrenoveret, hvorfor stuerne i dag optræder langt mere tidssvarende, end da Ombudsmanden udtalte sin kritik.

Næste skridt bliver så en plan for stuerne nedlæggelse, hvilket jeg som sagt ser mere optimistisk på i dag end længe.